

**МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
11000 БЕОГРАД, Немањина 22-24**

**ПРЕДЛОГ КАНДИДАТА ЗА ЧЛАНА
МАТИЧНОГ ОДБОРА ЗА ИСТОРИЈУ, АРХЕОЛОГИЈУ И ЕТНОЛОГИЈУ**

Научна област кандидата: ИСТОРИЈА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ И АРХИТЕКТУРЕ
*Назив МО за који се кандидат предлаже: МАТИЧНИ ОДБОР ЗА ИСТОРИЈУ, АРХЕОЛОГИЈУ
И ЕТНОЛОГИЈУ*

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

- *Име и презиме: МИОДРАГ МАРКОВИЋ*
- *Наставно звање: РЕДОВНИ ПРОФЕСОР*
- *Организација запослења: ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ*
- *Електронска адреса: mmarkovic@vektor.net*
- *Контакт телефон: 063 8636982*

• *Научна биографија с избором из библиографије:*

Проф др, Миодраг Марковић рођен је у Гацку 10. децембра 1962. године. Дипломирао је 1988. на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета у Београду. На истом факултету завршио је и постдипломске (1998) и докторске студије (2005). За редовног професора изабран је 2015, а исте године је изабран и за дописног члана Српске академије наука и уметности.

Током летњег триместра 1999. усавршавао се у центру за византијске студије Dumbarton Oaks у Вашингтону. Од 2005. године стални је гостујући професор на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву. Гостовао је по позиву на Окајама универзитету у Јапану (2004) и на Аристотеловом универзитету у Солуну (2009).

Бави се проучавањем српске средњовековне и византијске уметности, посебно зидним сликарством, али и српском уметношћу и уметницима познијих периода, дајући нашој науци изузетно вредан допринос. Од 2008. до 2015. године био је главни уредник часописа "Зограф", који је захваљујући његовим напорима укључен на угледни и најрелевантнији светски индекс цитираности (Томсон Ројтерсов "Web of Science" индекс), као први и за сада једини српски часопис који је стекао место у оквиру TR АНСИ листе ("Arts & Humanities Citation Index").

Члан је редакције више домаћих часописа: "Зограф", "Зборник Народног музеја у Београду", "Зборник за ликовне уметности Матице српске", "Зборник радова Византолошког института" и "Ниш и Византија".

Члан је редакције два међународна часописа. То су "East European History", који публикује Источноевропско историјско друштво из Сочија (од 2016), и "Fenestella", који публикује Одељење за културно наслеђе Државног универзитета у Милану (од 2019)

Члан је Управног одбора Народног музеја у Београду (од 2018) и изабран је за члана Националног савета за културу Републике Србије (од 2019) и Националног савета за туризам Републике Србије (од 2021).

Члан је Одбора Одељења за ликовне уметности Матице српске, Научног већа Византолошког института САНУ, Научног већа Института за историју уметности Филозофског факултета у Београду и Управног одбора Српског комитета за византологију (потпредседник је УО комитета од 2018).

Члан је и потпредседник Матичног научног одбора за историју, археологију и етнологију Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (од 2016) и члан Косовскометохијског одбора Матице српске (од 2018)

Члан је Стручне редакције за уметност и архитектуру "Српске енциклопедије" (Издавачи Матица српска, САНУ и Завод за уџбенике), и Редакције Речника појмова ликовних уметности и архитектуре (издавачи САНУ-Одељење уметности и Завод за уџбенике).

Члан је и председник Одбора за историју уметности Одељења историјских наука САНУ (од 2017), Сентандрејског одбора Одељења историјских наука САНУ (од 2019),и Вардарског одбора Одељења историјских наука САНУ (од 2019).

Члан је Стручног савета Галерије ликовне и музичке уметности САНУ (од 2016), Стручног савета Галерије науке и технике САНУ (2016-2018) и Стручног савета Архива САНУ у Сремским Карловцима (од 2019).

Председник је Стручног савета Аудиовизуелног архива и Центра за дигитализацију САНУ (од 2020).

Током последњих година реализовао је две капиталне изложбе приређене у Галерији САНУ. Једна је била посвећена српском уметничком наслеђу Косова и Метохије (2017), а друга духовном и културном благу манастира Студенице (2019).

Од 2014. до 2018. био је дописни члан Одбора директора Међународног центра за средњовековну уметност при Метрополитен музеју у Њујорку. Од 2015. члан је научног одбора новоосноване серије за византијске студије "BYZANTINA LUPIENSIA", чији су оснивачи "Италијански центар за студије раног средњег века" (CISAM) у Сполету и Одељење за културно наслеђе Универзитета у Лечеу. Од новембра 2016. члан је управног одбора Источноевропског историјског друштва из Сочија. Од 2016. члан је Међународног комитета за историју византијске уметности, основаног под окриљем Међународног уружења за византијске студије (International Committee of the History of Byzantine Art under the auspices of the International Association of Byzantine Studies).

Руководио је једним научним пројектом (Српска средњовековна уметност и њен европски контекст) и учествовао као сарадник на више пројеката које је финансирало Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Недавно је у Матици српској прихваћен његов четворогодишњи пројекат *Примењена уметност у средњовековним српским земљама (обрада метала и дрвета, црквени вез)* на коме ће радити са осам младих доктора наука.

Избор из библиографије:

Књиге:

1. *Прво путовање светог Саве у Палестину и његов значај за српску средњовековну уметност*, Византолошки институт САНУ, Београд 2009.

2. *Од Темишвара до Хаваја. Павел Петровић – заборављени српски сликар*, Институт за историју уметности, Београд 2015.

3. *Свети Никита код Скопља. Задужбина краља Милутина*, Службени гласник и Институт за историју уметности Филозофског факултета у Београду, Београд 2015.

4. *Духовно и културно наслеђе манастира Студенице. Древност, постојаност, савременост*, ed. М. Марковић, Београд 2019 (Изложбена свеска 41) [*Spiritual and cultural heritage of the Monastery of Studenica. Past, perseverance, contemporaneity*. SASA Gallery of Visual Arts and Music (December 13, 2019 – March 31, 2020), ed. Miodrag Marković, Belgrad 2019 (Exhibition Booklet no. 41)].

5. *Духовно и културно наслеђе манастира Студенице. Древност, постојаност, савременост*, ed. М. Марковић, Београд 2019 [*Spiritual and cultural heritage of the Monastery of Studenica. Past, perseverance, contemporaneity*, ed. Miodrag Marković, Belgrad 2019].

6. *Од Темишвара до Хаваја. Павел Петровић – заборављени српски сликар. Друго, допуњено издање*, Службени гласник, Београд 2020 (у припреми за штампу).

Чланци и студије:

1. *О иконографији светих ратника у источнохришћанској уметности и о представама ових светитеља у Дечанима*, in: *Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије*, ур. В. Ј. Ђурић, Београд 1995 (Посебна издања САНУ 632, Одељење историјских наука, књига 22), 567–630.
2. *Two Notes on the Wall Paintings at the Great Lavra of St. Sabas. The Portrait of Emperor John VI Kantakouzenos and the Cycle of St. John Damascene*, *Зограф* 25 (1996) 57–70.
3. *Прилог хронологији градње и осликавања хиландарског католикона*, *Хиландарски зборник* 10 (Београд 1998) 201–220.
4. *The Original Paintings of the Monastery's Main Church*, in: *Hilandar Monastery*, ed. G. Subotić, Belgrade 1998, 221–242.
5. *Илустрације патеричких прича у припрати хиландарског католикона*, in: Међународни научни скуп "Осам векова Хиландара, историја, духовни живот, књижевност, уметност и архитектура" (октобар 1998), ур. В. Кораћ, Београд 2000 (САНУ, Одељење историјских наука, књ. 27), 505–537.
6. *On the Dialogue Relationship Between the Virgin and Christ in East Christian Art. Apropos of the Discovery of the Figures of the Virgin Mediatrix and Christ in Lesnovo*, *Зограф* 28 (2000–2001) 13–48.
7. *Уметничка делатност Михаила и Евтихија. Садашња знања, спорна питања и правци будућих истраживања*, *Зборник Народног музеја XVII/2* (2004) 95–112.
8. *Notes on a Byzantine Processional Cross from the George Ortiz Collection*, *Зограф* 30 (2004–2005) 33–52.
9. *Култ светог Вита (Вида) код Срба у средњем веку*, *Зограф* 31 (2006–2007) 35–50.
10. *St. Niketas the Goth and St. Niketas of Nikomedeia. Apropos depictions of St. Niketas the martyr on medieval crosses*, *Зборник за ликовне уметности Матице српске* 36 (2008) 19–42.
11. *The Painter Eutychios – Father of Michael Astrapas and Protomaster of the Frescoes in the Church of the Virgin Peribleptos in Ohrid?*, in: *Древнерусское искусство. Художественная жизнь Пскова и искусство поздневизантийской эпохи. К 1100-летию Пскова*, Москва 2008, 411–416.
12. *Saint Sava of Serbia and Athanasios II, the patriarch of Jerusalem*, in: *Ниш и Византија. Зборник радова* 7, Ниш 2009, 267–271.
13. *Култ и иконографија светог Евстатија Солунског у средњем веку*, in: *Ниш и Византија. Зборник радова* 8, Ниш 2010, 283–296.
14. *О ктиторском натпису кнеза Мирослава у цркви Светог Петра на Лиму*, *Зограф* 36 (2012) 21–46.
15. *О покушајима убицавања „насељених градова“ Порфириногенитове Паганије. Историографски преглед с посебним освртом на спорна питања*, *ЗЗРВИ* 50 (2013) 301–334
16. *Запажања о најстаријим иконама из Марковог манастира (I). Питање ктиторства царице Јелене Драгаш и натпис на ититу светог Димитрија*, *Зограф* 37 (2013), 147–167.
17. *Михаило Главас Тарханиот – ктитор манастира Трескавца*, *Зограф* 38 (2014) 77–98.
18. *О пореклу војне титуле светог Димитрија на престоној икони из Марковог манастира*, *Ниш и Византија. Зборник радова* 13, Ниш 2015, 251–260.
19. *О представама светог Саве Српског у Ватопеду, с посебним освртом на фреску у параклису Светог Димитрија*, у: *Περὶ βολος*. *Зборник у част Мирјане Живојиновић*, Београд 2015, 397–408.
20. *Serbia in Byzantium – the patronage of Serbian ktetors in the Byzantine empire*, in: *Byzantine heritage and Serbian art II: Sacral art of the Serbian lands in the Middle ages*, eds. D. Vojvodić, D. Popović, Belgrade 2016, 57–73.
21. *Beginnings of artistic activity in the Serbian lands (9th–11th century)*, in: *Byzantine heritage and Serbian art II: Sacral art of the Serbian lands in the Middle ages*, eds. D. Vojvodić, D. Popović, Belgrade 2016, 147–163 .

22. *On the trail of unique solutions – Serbian art in the 12th century*, in: *Byzantine heritage and Serbian art II: Sacral art of the Serbian lands in the Middle ages*, eds. D. Vojvodić, D. Popović, Belgrade 2016, 165-181 .

23. *Михаило Астрана и фреске Краљеве цркве у Студеници*, in: *Манастир Студеница – 700 година Краљеве цркве*, Београд 2016,173–184.

24. *History of Creation. Under the First Rulers of the Nemanjić Dynasty (from 1168 to the Death of King Milutin)*, in: *Artistic Heritage of the Serbian People in Kosovo and Metohija. History, Identity, Vulnerability, Protection*, Eds. D. Vojvodić, M. Marković, Belgrade 2017, 221-239

25. *The Life and Work of Gordana Babić*, in: G. Babić, *The King's Church of Studenica. Revised and amended edition*, Novi Sad — Studenica Monastery, 2020, 267-295.

262. *The Virgin of Tenderness from Syracuse. Presentation and Iconographical Analysis of the Icon with Special Reference to the Belt with Straps of the Christ-Child*, in: *Erforschen – Erkennen – Weitergeben. Gewidmet dem Gedenken an Helmut Buschhausen*, Hg. H. Buschhausen, J. Prolović, Lohmar 2021, 247–292, Pls. XXXI-XLI/Figs. 1-41.

ПОДАЦИ О ПРЕДЛАГАЧУ:

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИСТОРИЈУ УМЕТНОСТИ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Београд, 30.06. 2021.